

Lapsi, nuori ja perheet lastensuojelun ja vammaispalvelujen yhdyspinnoilla

Yhteistyön aamupäivä vammaisten lasten
perheiden tukena työskenteleville 14.10.2021

Lakimies Tanja Salisma, Kehitysvammaisten Tukiliitto
Erityisasiantuntija Jaana Tervo, THL

Vammaisten lasten oikeudet (1)

- Vammaisen lapsi on aina ensisijaisesti lapsi, jolle kuuluvat samat oikeudet kuin kaikille muillekin lapsille
- Lasten oikeuksien toteutuminen vaatii erityistä huomiota
- Vammaiset lapset ja kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ovat vielä erityisen haavoittuvassa asemassa: heidän oikeuksiensa toteutuminen vaatii aivan erityistä huomiota ja erityisiä toimia vanhemmilta, muilta aikuisilta, viranomaisilta ja muilta yhteiskunnan toimijoilta

Vammaisten lasten oikeudet (2)

- Suomessa lain tasoisina voimassa olevat YK:n lapsen oikeuksien sopimus (LOS/CRC) ja YK:n vammaissopimus (CRPD) täydentävät ja vahvistavat toisiaan ja muodostavat yhdessä vahvan perustan vammaisten lasten oikeuksien toteutumiseksi
- Sopimuksissa on sitouduttu mm. yhdenvertaisuuteen ja syrjinnän kieltoon, lapsen edun ensisijaisuuteen, lapsen näkemyksen kunnioittamiseen, lapsen oikeuteen kehittymiseen ja identiteettinsä säilyttämiseen, lapsen oikeuteen osallisuuteen, lapsen oikeuteen kasvaa perheessä (ml. perheiden mahdollisuus saada tähän tarvitsemansa tuki) sekä lapsen oikeuteen koulutukseen yleisessä koulutusjärjestelmässä

CRPD art. 19 ja vammaiset lapset

- Art. 19 (eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä) mukaisesti Suomessa on katsottu, että vammaisten henkilöiden - niin lasten kuin aikuisten - laitosasuminen tulee lakkauttaa
  - Tavoitteeseen, ettei kukaan vuoden 2020 jälkeen asuisi enää vammansa vuoksi pitkäaikaisesti laitoksessa, ei ole päästy
  - Haasteena yksilöllisten avohuollon asumispalveluiden hidas kehitys ja lasten osalta lisäksi myös mm. opetuksen järjestäminen ja psykiatristen sekä kriisipalveluiden saatavuuden ongelmat
- YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean 19 artiklasta antamassa yleiskommentissa (GC nro 5) komitea pitää vammaisten lasten osalta art. 19 ytimenä oikeutta kasvaa perheessä ja perheiden mahdollisuutta saada tähän tarvitsemansa tuki
  - Tulkintaa tukevat myös YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen art. 23 ja lapsen oikeuksien komitean yleiskommentti nro 9 vammaisten lasten oikeuksista

Vammaispalvelut

- Ensisijaisesti sosiaalihuollon palvelut järjestetään yleislakien, kuten sosiaalihuoltolain (SHL), perusteella, MUTTA:
- Asiakkaan/lapsen edun ensisijaisuuden periaate (SHL, sosiaalihuollon asiakaslaki): vammaiset henkilöt, ja siis myös vammaiset lapset, saavat vammansa johdosta tarvitsemansa palvelut käytännössä edelleen pääosin erityislakien (ennen muuta vammaispalvelulain ja -asetuksen sekä kehitysvammalain ja -asetuksen) perusteella
  - Esim. kotipalvelu palvelun tarpeen perustuessa ensisijaisesti lapsen kehitysvammaisuuteen tms. erityishuoltoon oikeuttavaan vammaan: myönnetään maksuttomana erityishuollon palveluna, kuten ennen uudistetun SHL:n voimaantuloa, tai vaihtoehtoisesti voidaan myöntää SHL:n nojalla, mutta määräämättä asiakasmaksua

VPL vs. kehitysvammalaki

- Vammaislaeista vammaispalvelulaki (VPL) on ensisijainen suhteessa kehitysvammalakiin (KVL), jota on kuitenkin sovellettava, jos se johtaa paremmin asiakkaan edun mukaiseen lopputulokseen (esim. maksuttomien erityishuollon kuljetusten johdosta)
- Mm. KVL:n ja VPL:n mukaisten asumisen palveluiden sisällössä tai niiden asiakasmaksulain mukaisissa maksuissa ei ole juuri eroa
- Huom! Kehitysvammalain soveltaminen ei vaadi kehitysvammadiagnoosia, vaan ratkaisevaa on erityishuollon tarve (+ käytännössä edellytyksenä ollut jonkunlainen henkisen kehityksen viivästyminen tai häiriintyminen; esim. KHO:2021:7)
- Lapselle myönnettävistä erityishuollon palveluista laaditaan erityishuolto-ohjelma (EHO) ja vammaispalveluista erilliset hallintopäätökset – palvelu-/asiakassuunnitelma EI vielä ole päätös siihen kirjatusta palveluista

Keskeisiä vammaisten lasten sote-palveluita

- Henkilökohtainen apu (ja/tai tukihenkilö)
- Kuljetuspalvelut tarvittavine saattajapalveluineen
- Erilaiset lyhytaikaishoidon palvelut
- Tulkkauspalvelu
- Kuntoutus, ml. apuvälineet
- Sopeutumisvalmennus, esim. kommunikaatio-ohjaus ja tukiviittomaopetus
- Näihin palveluihin on yksilöllisen tarpeen mukaan oikeus, vaikka lapsi asuisi muualla kuin lapsuudenkodissa riippumatta siitä, minkä lain perusteella ko. asuminen on järjestetty
  - Poikkeus: ei tarvitse järjestää henkilökohtaista apua, jos asiakas on vammansa vuoksi laitoshoidon tarpeessa (VPL 8.2 §)

Vammaisen lapsen henkilökohtainen apu

- Henkilökohtaiseen apuun on oikeutettu vaikeavammainen henkilö, joka tarvitsee välttämätöntä ja toistuvaa apua päivittäisissä toimissa kotona tai kodin ulkopuolella (VPL 8 c §)
- Henkilökohtaista apua on järjestettävä päivittäisiä toimia sekä työtä ja opiskelua varten niin paljon kuin vaikeavammainen henkilö sitä välttämättä tarvitsee
- Vapaa-aikaan (harrastukset, yhteiskunnallinen osallistuminen, sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitäminen) apua on myönnettävä pääsääntöisesti vähintään 30 tuntia/kk
- Voimavaraedellytys: oltava voimavaroja määritellä avun sisältö ja toteutustapa (oikeuskäytäntö: jollain tavalla kyettävä ilmaisemaan etukäteen oma tahto, ei edellytetä esim. puhetta, eikä siis myöskään toteutustavan määrittelyä)
- Määrärahoista riippumaton subjektiivinen oikeus
- Vammaiselle asiakkaalle maksuton palvelu
- Järjestämistavat: työnantajamalli, palveluseteli, palvelumalli
- Läheinen voi toimia avustajana vain poikkeuksellisesti
- Ei ikärajaa, vertailu saman ikäisiin vammattomiin lapsiin

Kuljetuspalvelu vammaiselle lapselle

- Vammaispalvelulain (VPL 8 §, VPA 4-6 §:t) mukaan henkilöllä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei ilman kohtuuttomia vaikeuksia voi käyttää joukkoliikennevälineitä, on subjektiivinen oikeus kuljetuspalveluihin
- Ei edellytä välttämättä fyysistä vammaa, vaan myös esimerkiksi hahmotusvaikeudet, käytöshäiriöt tai pelkotilat ym. psyykkiset syyt saattavat estää julkisilla kulkemisen
- Ei edellytä itsenäistä suoriutumista kuljetuksen määränpäässä
- Saattajapalvelu tulee järjestää, jos henkilö tarvitsee toisen henkilön apua niin paljon, että kuljettajan apu ei ole riittävää
- Työ- ja opiskelumatkat tarpeen mukaan JA oltava mahdollisuus väh. 18 yhdensuuntaiseen jokapäiväiseen elämään kuuluvaan asiointi- ja virkistysmatkaan kuukaudessa asuinkunnan ja lähikuntien alueilla (ml. toiminnalliset lähikunnat)
- Palvelu on järjestettävä sellaisella tavalla, että asiakas voi tosiasiasa käyttää sitä (myös järjestämistavasta voi valittaa)
- Kuljetuspalvelusta voidaan periä enintään paikkakunnan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu

Vammaisen lapsen lyhytaikaishoito

- Erityishuollon piiriin kuuluvilla lapsilla oikeus tarpeidensa mukaiseen lyhytaikais-/tilapäishoitoon kehitysvammalain mukaisena erityishuollon palveluna (KVL 2 § kohdat 6 ja 10)
  - Perhehoito, perhelomitus, lasten asumisyksiköt ym.
  - Lyhytaikaishoidon tarve on syytä kirjata EHO:oon
  - Hoidosta voidaan periä ylläpidosta aiheutuvat kustannukset (lukuun ottamatta alle 16-vuotiaiden osittaista eli alle vrk kerrallaan kestävää ylläpitoa), mutta ei itse hoidosta aiheutuvia kustannuksia
  - Tarve lyhytaikaishoidolle voi lähteä lapsen tarpeista (esim. vähittäinen itsenäistyminen, mahdollisiin tuleviin asumisvaihtoehtoihin tutustuminen, leirit ym.) tai vanhempien työssäkäyntiin (tai opiskeluun tms.) tai jaksamisen ym. hyvinvoinnin tukemiseen liittyvistä tarpeista
- Jos lapsella ei ole oikeutta erityishuoltoon, vastaavaa palvelua voidaan järjestää harkinnanvaraisesti VPL

Vammaisen lapsen kotona asumisen tukeminen

- Valtioneuvoston Kehas-periaatepäätös v. 2012:
  - Vammaisen lapsi on ensisijaisesti lapsi ja hänellä on oikeus asua omien vanhempiensa kanssa. Vammaisia lapsia ja perheitä tukevien palvelujen kehittämisellä varmistetaan lasten oikeus tavalliseen lapsuuteen ja kasvuympäristöön. Samalla turvataan myös muiden perheenjäsenten hyvinvointi. ...
  - Varmistetaan lasten mahdollisuus asua kotonaan kotiin annettavalla avulla ja tuella, kuten kotipalvelulla ja kotihoidolla, ja muilla perhettä tukevilla palveluilla sekä toimivilla yleispalveluilla (mm. päivähoito, koulu ja terveydenhuolto). ...
  - Selvitetään palvelusuunnittelulla lapsen ja perheen kokonaistilanne ja yksilölliset tarpeet. Lapsella on oikeus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin vammasta huolimatta. ...
  - Kehitetään lyhytaikaisiin palvelutarpeisiin ja kriisitilanteiden hoitoon muita kuin laitosratkaisuja. ...
  - Vammaisella lapsella ja hänen perheellään on oikeus tarpeen mukaisesti lastensuojelun palveluihin. ...
  - Kehitetään perhehoitoa huomioon ottaen riittävä tuki perhehoitajille. ...

Kotona asumista turvaavat palvelut

- Kotiin annettavat palvelut ja avohuollon palvelut ovat ensisijaisia
- Vammaisen lapsen asumista kotona vanhempiensa kanssa tulee tukea niin vahvoilla palveluilla kuin on tarpeen, ml. palveluasuminen kotiin (VPL)
- Vammais- ja erityishuollon palveluiden, kuten erilaisten lyhytaikais-/tilapäishoidon (ehdotus uudistuvaksi VPL:ksi: lyhytaikaisen huolenpidon) palveluiden, ml. intervalliratkaisut tarvittaessa isoinkin vrk-määrin, lisäksi tarpeen mukaan esim. omaishoidon tukea siihen liittyvine palveluineen, SHL-palveluita (maksutta jos asiakkaalla olisi oikeus saada palvelu vaihtoehtoisesti maksuttomana vammaispalveluna), ja lastensuojelulain mukaisten edellytysten täytyessä myös lastensuojelun avohuollon palveluita

Vammaisen lapsen asuminen kodin ulkopuolella

- Jos lapsen tarve asumiselle muualla kuin oman perheensä kanssa perustuu hänen vammaansa, asuminen tulee järjestää hänelle vammaispalvelulain tai kehitysvammalain nojalla
- Lastensuojelulain perusteella järjestettävä sijaishuolto kuuluu vain tilanteisiin, joissa lastensuojelulain mukaiset varsin tiukat edellytykset lapsen huostaanotolle täyttyvät
  - Tosin joskus tähän tilanteeseen lopulta päädytään siitä syystä, että perhe ei ole vammaispalveluista saanut tarvitsemaansa apua ja tukea
  - Lastensuojelulain vireillä olevat muutosehdotukset eivät muuttaisi tätä
- Myös valmisteilla olevassa vammaislakien uudistamisessa (VPL + KVL yhdistyisivät uudeksi vammaispalvelulaiksi, joka tulisi voimaan 1.1.2023) on jatkovalmistelun lähtökohtana HE 159/2018 vp (ks. 12 § Lapsen asumisen tuki), jonka mukaan lapsen kotona asumista tuettaisiin ensisijaisesti tarvittavan vahvoilla palveluilla ja tarvittaessa vammaispalvelulain nojalla avohuoltona järjestettäisiin lapsen asuminen muualla kuin oman perheen kanssa

Vammaisen lapsen kodin ulkopuolisia asumisvaihtoehtoja

- Vammaislakien mukaisessa asumisessa kodin ulkopuolella tulisivat nykyään aina olla lähtökohtana avohuollon asumispalvelut
- ➔ Vammaislakien mukaisia asumisvaihtoehtoja ovat perhehoito tai lapsille suunnattu avohuollon asumisyksikkö (lähes täysi-ikäisiä on sijoitettu joskus avin poikkeusluvalla myös aikuisten yksiköihin)
- Vaikka asiakasmaksusääntely on tältä osin puutteellista, lapsen VPL:n tai KVL:n mukaisen asumisen maksut tulisi määrätä laitos- ja avohuollon asiakkaille yhdenvertaisin perustein
- VPL ei mahdollista lainkaan rajoitustoimenpiteiden käyttöä, eikä KVL:n rajoitustoimenpidesäännökset sisältävä 3 a luku mahdollista niitä esim. perhehoidossa
- Järjestettäessä asuminen muualla kuin oman perheen kanssa KVL:n tai VPL:n nojalla lapsen asioista päättävät edelleen normaalisti pääsääntöisesti hänen huoltajansa; vrt. lastensuojelulain mukainen sijaishuolto, jossa päätösvaltaa tietyistä asioista siirtyy

Sijoitetun lapsen oikeus vammaispalveluihin

- Vammaisella lapsella on lastensuojelun asiakkuudesta ja huostaanotosta huolimatta oikeus saada vammansa johdosta tarvitsemansa palvelut, kun niiden myöntämisedellytykset täyttyvät:
  - kehitysvammalain mukaan ratkaisevaa on yksilöllinen erityishuollon tarve, kun taas vammaispalvelulaissa on säädetty tarkemmin esimerkiksi henkilökohtaisen avun ja kuljetuspalvelun myöntämisedellytyksistä
- Lastensuojelun sosiaalityöntekijän vastuulla on hakea lapselle tarvittavia palveluita → olennaista on lastensuojelun ja vammaispalvelun välinen yhteistyö (ks. myös SHL 41 § monialaisesta yhteistyöstä)
  - Viime kädessä esim. sijaisvanhempi voi pyytää apua sosiaaliasiamieheltä (asiakkaana olevan lapsen näkökulmasta) tai valvontaviranomaisilta (epävirallinen yhteydenotto, muistutus, kantelu), jos tarvittavat vammaispalvelut eivät muuten järjesty

Vammaisen lapsen oikeus lastensuojelun palveluihin

- Vammaisella lapsella on muiden lasten kanssa yhdenvertainen oikeus saada lastensuojelulain mukaisia palveluita (avohuollon palveluita ja sijaishuoltoa) ko. laissa säädettyjen edellytysten täytyessä; ks. esim. LSL 27 § lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta ja LSL 40 § huostaanoton ja sijaishuollon järjestämisestä
- Esimerkiksi jos lapsi asuu kehitysvammalain tai vammaispalvelulain nojalla perhehoidossa, eivätkä vanhemmat perhehoitajan pyynnöstä huolimatta hae hänelle hänen vammansa vuoksi tarvitsemiaan muita palveluita, voi syntyä tarve lastensuojelulle puuttua asiaan

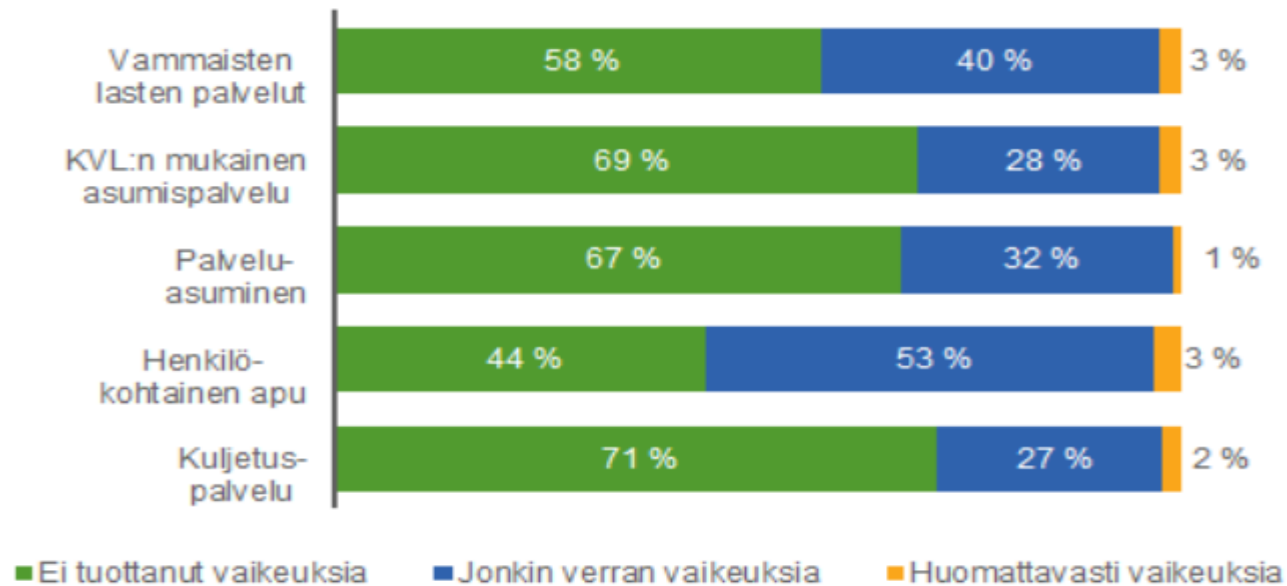

Milloin lastensuojelun asiakkuus?

Vammaisten lasten palveluiden saatavuudesta

Vammaispalvelut 2019 – Kuntakyselyn osaraportti. THL: Tilastoraportti 37/2020
”Palvelujen riittämättömyys voi johtaa siihen, että osa vammaisista lapsista ja heidän perheistään siirtyy lastensuojelun asiakkaiksi silloinkin, kun varsinaista lastensuojelun tarvetta ei ole.”

Hallituksen esitys eduskunnalle LSL:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi; luonnos keväällä 2021

Rajapinnan ongelmia

- Asiakkuuden edellytysten määrittely (lastensuojelu vai vammaispalvelu) → tunnetaanko yhteistyömahdollisuuksia ja –velvoitteita? Tuetaanko yhteistyötä?
- Laitosyksiköiden puute, joissa osaamista sekä lastensuojelusta ja vammaistyöstä (kaksoisluvut?)
- Biologiseen perheeseen paluun tukeminen (LSL:ssa perheen jälleenyhdistämisen tavoite)
- Itsenäistymisen tukeminen ja itsenäistymisvarojen kertyminen? Huomioon jo sijaishuoltopaikan valinnassa. (Jälkihuolto LSL:ssa)

"Tärkeää olisi se, että palvelujärjestelmä taipuu tukemaan lasta ja perheen jaksamista tarpeen mukaan."

Lastensuojelun Keskusliitto (2016).
Rajapinnoilla.

- Vanhempien näkökulmasta viranomaisten yhteistyö saattaa näyttää koordinoimattomalta ja sattumanvaraiselta; erityisesti vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten perheet kärsivät tästä.
- ”Kun lapsen pitkäaikaisen ongelman vuoksi on tarpeen järjestää tukea monelta eri taholta, tulee kunnan järjestää tuen ja palvelujen kokonaisuudesta vastaava työntekijä (esimerkiksi vastuullinen palveluohjaaja) silloinkin kun lapsi ei ole lastensuojelun asiakas.”

Toimiva lastensuojelu 2012.
- Kaltoinkohtelun riski kasvaa
  - Lapset ja nuoret, joilla oli fyysinen toimintarajoite, kokivat muita lapsia ja nuoria useammin vanhempien henkistä tai fyysistä väkivaltaa lähes kaikilla tarkastelluilla luokka-asteilla. (Kouluterveyskysely 2019)

Vammaisen lapsen perhe-elämän suoja

- YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus: lapsen etu punninnassa etusijalle (3.1 artikla)
  - Mikä ratkaisu turvaa parhaiten esimerkiksi
    - Oikeuden saada hyvää hoitoa ja kasvatusta
    - Oikeuden perhe-elämän suojaan
    - Oikeuden osallistua
    - Oikeiden muutenkin hyvään elämään
    - Oikeuden koulutukseen
- YK:n lapsen oikeuksien komitea:
  - Perheympäristö ensisijainen → riittävä tuki **myös** kasvatuksesta ja hoidosta vastaaville
  - Erityisesti huomioitava vammaisen lapsen mielipiteen selvittäminen ja kuuleminen sijaishuoltoa koskien

Yleiskommentti nro 9 (2006): Vammaisten lasten oikeudet

Vastuu lapsen hyvinvoinnista ja suojelusta

- Vanhemmilla (tai laillisilla huoltajilla tai muilla lapsesta vastaavilla aikuisilla) on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja kehityksestä
- Vanhempia (tai muita lapsesta vastaavia aikuisia) on tuettava tarvittaessa
- Lastensuojelulain 2 §: Vastuu lapsen hyvinvoinnista

Vanhemman tai
muun huoltajan
vastuu

Lapselle ja
perheelle
annettava tuki
peruspalveluissa

Lastensuojelu
(avo-, sijais- ja
jälkihuolto)

Milloin tullaan lastensuojelun asiakkaaksi?

(Asia on tullut vireille sosiaalihuollossa) → on tehty palvelutarpeen arviointi ja todetaan, että

- a) kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen terveyttä tai kehitystä, tai lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään ja
- b) lapsi tarvitsee LSL:n mukaisia palveluja ja tukitoimia

Lastensuojeluasia on tullut vireille ja ryhdytään kiireellisiin toimiin

Lapselle tai hänen perheelleen muutoin annetaan LSL:n mukaisia palveluja tai muuta tukea ennen palvelutarpeen arvioinnin valmistumista.

Asiakkuuden alkamisesta on ilmoitettava asianosaisille, ei päätöstä
(LSL 27 §)

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet (1)

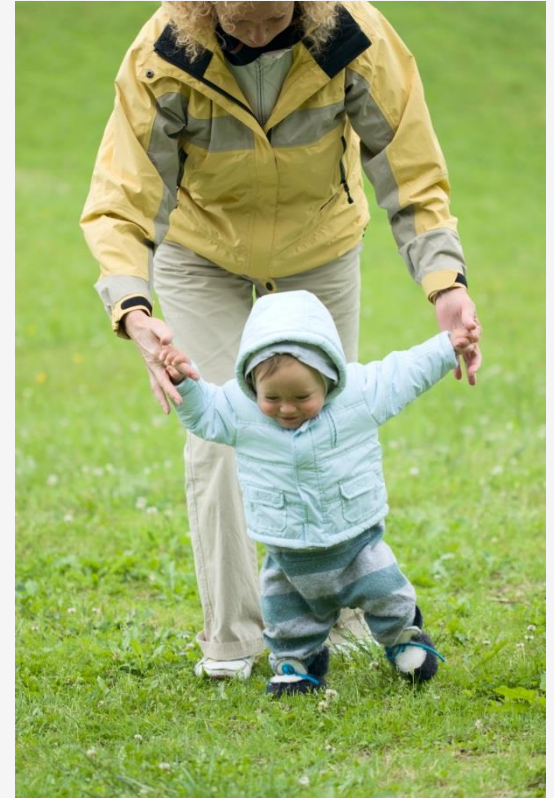
- ensisijaista on lapsen ja perheen tukeminen SHL:n mukaisissa palveluissa
- tarjottava heti, kun lastensuojelun tarve todetaan
- tarkoitus mm:
  - lapsen kasvuolojen kehittäminen ja vanhemmuuden tukeminen
  - perheen ja / tai lapsen muiden ongelmien ratkaiseminen
- toteuttaa lievimmän puuttumisen periaatetta → tarkoitus välttää lapsen sijoittaminen kodin ulkopuolelle

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet (2)

- ”Lapsen terveyden tai kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalihuollon palvelut ja lasten päivähoito on järjestettävä sen mukaisesti kuin lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on arvioinut niiden tarpeen lapsen tai vanhemman asiakassuunnitelmassa.”

- LSL 36.2 §

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet (3)

- toimeentulon ja asumisen turvaaminen
- Sosiaalipalvelut
  - kotipalvelu
  - Vertaisryhmät
  - tukihenkilö tai –perhe
  - (ehkäisevä) toimeentulotuki
  - varhaiskasvatus
- tuki lapsen ja perheen ongelmatilanteiden selvittämiseen
- lapsen taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäynnissä ja opiskelussa, asunnon ja ammatin hankkimisessa, harrastuksissa

Lastensuojelun avohuollon tukitoimet (4)

- tukeminen lapsen läheissuhteiden ylläpidossa
- lapsen kuntoutumista tukevat hoito- ja terapiapalvelu
- tehostettu perhetyö
- perhekuntoutus
- muut lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet
- perustuvat asiakassuunnitelmaan (LSL 30 §)
- lapsen sijoittaminen avohuollon tukitoimena yksin tai vanhempansa kanssa
  - LSL 36 § ja 37 §

Yhteistyö

- sosiaalihuollon toimenpiteestä vastaava työntekijä voi pyytää muita sosiaalihuollon palveluiden edustajia tai muiden hallinnonalojen edustajia arvioimaan henkilön palveluiden tarvetta ja laatimaan asiakassuunnitelma. Heidän on pyynnöstä osallistuttava. (SHL 41.1 §)
- ”Sosiaalihuoltoa toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa siten, että sosiaalihuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palvelut muodostavat asiakkaan edun mukaisen kokonaisuuden.” (SHL 41.2 §)
- asiakkaan asiassa pidettävät neuvottelut (LSL 31 §)

Asiakassuunnitelma

- laadittava yhteistyössä
  - lapsen ja huoltajan sekä tarvittaessa lapsen muun laillisen edustajan, vanhemman, muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavan tai lapselle läheisen henkilön ja
  - lapsen huoltoon keskeisesti osallistuvan tahon kanssa (LSL 30.1 §)
- sovitetaan yhteen henkilön tarvitsemien muiden hallinnonalojen palvelujen ja tukitoimien kanssa (SHL 39.3 §)
- yhteinen asiakassuunnitelma (SHL 39.3 §)

Lapsen sijoittaminen lastensuojeluperusteella

- avohuollon sijoitus on avohuollollinen ja määräaikainen
- kiireellinen sijoitus (LSL 38 §): välitön vaara
- huostaanotto (LSL 40 §)
  - lapsen kasvuolosuhteet uhkaavan vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä tai lapsi itse vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään
  - avohuollon tukitoimet eivät riittäviä, mahdollisia tai sopivia
  - sijaishuolto on lapsen edun mukaista

Vammaisen lapsen sijoittaminen

- jos huostaanoton edellytykset täyttyvät, on se tehtävä
  - muussa tapauksessa muun lain nojalla
- sijaishuolto järjestetään sekä LSL:n mukaisen asiakassuunnitelman että erityishuolto-ohjelman mukaisesti
  - palvelut näiden mukaan (ja tarpeen mukaan)
- LSL:n mukaiset rajoitukset mahdollisia vain lastensuojelulaitoksessa
  - yhteydenpidon rajoittaminen mahdollista myös perhehoidossa, päätös tehdään sosiaalitoimessa

KIITOS

